بسم الله الرحمن الرحیم

سیمای زن در بعد اجتماعی

فصل اول
جایگاه زن در جامعه

ضرورت تشخیص جایگاه مطلوب برای زن:

- **تفکیک میان تشخّص و منزلت اجتماعی با تنزل و انحطاط ، تا حدّ وسیله و ابزاری برای مقاصد سیاسی و شخصی**

ظرافتی هوشمندانه لازم است که میان تشخّص و منزلت علمی و فرهنگی و اجتماعی و هنری و سیاسی زن با تنزل و انحطاط او تا سطح وسیله و ابزاری برای مقاصد سیاسی و شخصی فرق گذاشته شود و این یک، با آنچه مطلوب و محبوب هرانسان آزاده و آگاه است مشتبه نگردد.

(پیام به سمینار بررسی شخصیت زن از دیدگاه امام خمینی(ره) 68/8/3)

- **ایستادگی در برابر نامعادله ی ظالمانه نگاه غرب در مورد جایگاه زن در جامعه**

همه‌ی این ها مبتنی است بر این نگاه غلط، این نامعادله‌ی ظالمانه در مورد جایگاه زن در جامعه. پدیده‌ی کودکان نامشروع - که بالاترین آمار کودکان نامشروع هم در آمریکاست - پدیده‌ی زندگی های مشترکی که بدون ازدواج انجام می گیرد؛ یعنی در حقیقت نابود کردن کانون خانواده و محیط گرم و صمیمی خانواده و برکات خانواده، محروم کردن بشر از این برکات، این ها همه ناشی از مشکل اول است؛ باید برای این، یک فکری کرد. باید جایگاه زن را تعریف کرد و در مقابل منطق هوچی گرانه‌ی غربی بجد ایستاد.

(بیانات در دیدار با جمعی از بانوان نخبه1390/3/1)

شان و منزلت زن در جامعه:
در جامعه اسلامی:

- **عضوی از مجموعه عظیم انقلاب**

شخصیت اجتماعی زن به عنوان عضوی از این مجموعه‌ی عظیم، خیلی حایز اهمیت است. زنان در گذشته، اصلاً به این بخش توجهی نداشتند و اهمیتی نمی دادند. در مسؤولیت های عمومی جامعه، نقشی برای زنان فرض نمی شد؛ خودشان هم نقشی را فرض نمی کردند؛ بخصوص در این سطح وسیعی که امروز مطرح است. الان شما ملاحظه کنید، همه‌ی زنان روستاها و شهرهای دورافتاده، به عنوان افرادی از مجموعه‌ی نگهدارنده‌ی این انقلاب و اصحاب و صاحبان آن، برای خودشان شأن قایلند. از این جهت، هیچ فرقی بین زن و مرد نیست؛ بلکه گاهی زنان، ایمان پُرشورتر و دید روشنتری نسبت به مسایل جامعه دارند و کشور و مسایل آن را متعلق به خودشان می دانند.

(بیانات در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان 69/10/16)

- **مایه مباهات و افتخار جمهوری اسلامی**

مهم این است که شما زنان مسلمان؛ بخصوص زنان جوان، دختران دانشجو، خانم هایی که به فعّالیت های علمی و اجتماعی و سیاسی اشتغال دارید، این روش اسلامی را با جدّیت و اهتمام کامل دنبال کنید. تربیت اسلامی و انقلابی زن مسلمان، مایه افتخار و مباهات جمهوری اسلامی است. ما به زنان مسلمان خودمان افتخار می کنیم.

(بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن1371/9/25)

- **ایفای نقش استثنایی زنان در جامعه**

زن با نقاط قوّت زنانه‌ی خود - که خدای متعال در وجود او به ودیعه گذاشته و مخصوص زن است - همراه با ایمان عمیق، همراه با استقرار ناشی از اتکاء به خداوند، و همراه با عفت و پاکدامنی – که فضای پیرامون او را نورانیت می بخشد- می تواند در جامعه یک نقش استثنایی این‌گونه ایفا کند؛ هیچ مردی قادر به ایفای چنین نقشی نیست.

(بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم1384/3/25)

- **سوق دادن خود و محیط پیرامونی خود به درجات رفیع علمی و عملی**

زن به یک جایگاه مصنوعی و تصنعی و تشریفاتی احتیاج ندارد؛ جایگاهی که دون شأن متانت و سکینه و آرامش روحی اوست. در طبیعت الهی زن، آن‌چنان لطافت و زیبایی و گرمای محبتی وجود دارد که می تواند هم خود را و هم محیط پیرامون خود را - چه در داخل خانه، چه در هر محیطی که باشد - به طرف معنویت، پیشرفت و علوّ مقامات علمی و عملی سوق دهد و پیش ببرد.

(بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم1384/3/25)

- **سبب پیشرفت جامعه**

چه خانم هایی که در بخش های مختلف مسؤولند و مسؤولیت هایی دارند و چه خانم هایی که در خانه‌ها هستند، اما دلشان به نور و روحیه انقلاب زنده است و محیط خانه‌ها را محیط اسلامی نگه‌می دارند - خواهش می کنم که درباره نقشِ زن مسلمان در پیشرفت جامعه خودشان، باز هم فکر کنند. درباره تشکّل های سیاسی، کارهای علمی، خدمات ارزشمند، بالابردن سطح معرفت و معلومات و ایستادگی در مقابل دشمنان در همه مراکز و میدان هایی که ایستادگی در آنها مؤثّر است.

(بیانات در دیدار گروهی از پرستاران1373/7/20)

- **مایه ی افتخار همسران**

الان در بین شما - مجموع خانم هایی که اینجا تشریف دارید - عدّه زیادی هستند که فعّالیت های سیاسی و اجتماعی دارند؛ آن هم فعّالیت های ممتاز و برجسته؛ چه خانم های مجرّد، چه خانم هایی که متأهّلند و همسران آنها افتخار می کنند و باید هم افتخار کنند که زن هایشان در میدان های گوناگون پیشتازند

(بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن1371/9/25)

<u>در جامعه غربی:</u>

- **زن وسیله التذاذ و شهوت رانی**

زن در فرهنگ و دنیای غربی به ابتذال کشانده شده، تحقیر شده و به او اهانت شده است. این‌که زن و مرد در پشت میز دیپلماسی و کنار همدیگر، شانه‌به‌شانه، بنشینند، جبران آن لطمه‌یی را که غربی ها به زن وارد کرده‌اند، نمی کند. از زن به عنوان یک وسیله‌ی التذاذ و شهوت‌رانی استفاده کرده‌اند. آنها معتقدند که زن بدون آرایش ارزش ندارد؛ باید خودش را آرایش کند تا مردها او را بپسندند؛ این بزرگترین اهانت به زن است. شما حرف دارید و در این قضایا مدعی هستید.

(بیانات در دیدار مسوولان وزارت امور خارجه و روسای نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور83/5/25)

- **استفاده از زن با عنوان سرمایه ی مادی و وسیله ای برای سوداگری**

در دنیا و در رسانه‌های جمعی عالم، در طول سال های متمادی، کسانی که نه برای زن، نه برای جنس انسان و نه برای کرامت های انسانی، جز در محاسبه با پول ارزشی قائل نیستند - که متأسّفانه در تمدن کنونی مغرب، نقش مهمی را در همه عرصه‌ها ایفا می کنند - مسأله زن را هم برای خودشان در میدان های مختلف به صورت یک سرمایه و یک وسیله سوداگری درآوردند؛ روی آن بحث می کنند، فرهنگ‌سازی می کنند، تبلیغ می کنند و ذهن های مرد و زن همه دنیا را در سر دو راهیِ یک وسوسه و گمراهیِ بزرگ قرار می دهند.

(بیانات در دیدار با گروهی کثیری از بانوان1379/6/30)

فصل دوم
حضور اجتماعی زن

حضور اجتماعی زن از منظر اسلام:

- **پذیرفتن بیعت و مالکیت**

در اسلام بیعت زن، مالکیت زن، حضور زن در این عرصه‌های اساسی سیاسی و اجتماعی، تثبیت شده است: «اذا جائک المؤمنات یبایعنک علی ان لا یشرکن باللّه».زن ها می آمدند با پیغمبر بیعت می کردند. پیغمبر اسلام نفرمود که مردها بیایند بیعت کنند و به تبع آنها، هرچه که آنها رأی دادند، هرچه که آنها پذیرفتند، زنها هم مجبور باشند قبول کنند؛ نه. گفتند زن ها هم بیعت می کنند؛ آنها هم در قبول این حکومت، در قبول این نظم اجتماعی و سیاسی شرکت می کنند.

(بیانات در دیدار با گروهی کثیری از بانوان1379/6/30)

- **همسان بودن زن و مرد در همه ی عرصه های جامعه بشری و فعالیت اجتماعی**

از نظر اسلام، در همه‌ی این فعّالیت های مربوط به جامعه‌ی بشری و فعّالیت های زندگی، زن و مرد دارای اجازه‌ی مشترک و همسان هستند. البته بعضی از کارها هست که باب زنان نیست؛ چون با ترکیب جسمانی آنها تطبیق نمی کند. بعضی از کارها هم هست که باب مردان نیست؛ چون با وضع اخلاقی و جسمی آنها تطبیق نمی کند. این موضوع ربطی به این ندارد که زن می تواند در میدان فعّالیت های اجتماعی باشد یا نه. تقسیم کار، بر حسب امکانات و شوق و زمینه‌های اقتضای این کار است. اگر زن بخواهد شوق داشته باشد، می تواند فعّالیتهای گوناگون اجتماعی و آنچه که مربوط به جامعه است، انجام دهد.

(بیانات در اجتماع بانوان خوزستان1375/12/20)

- **توانایی ایفای نقش های درجه اول در جامعه**

در میدان جنگ هم زنان نقش های درجه اوّل را ایفا کردند. اگر در طول انقلاب، وفاداری زنان، عواطف زنان، حضور زنان در میدان های مختلف، در راهپیمایی ها و در انتخابات ها نمی بود، یقیناً این حرکت عظیم مردمی نمی توانست این‌گونه شکل پیدا کند و ادامه یابد. این نظر اسلام است، این نظر نظام اسلامی است.

(بیانات در دیدار با گروه کثیری از بانوان 79/6/30)

- **زنان عهده دار کارهای ظریف و ریزه کاری ها در بنای آفرینش انسان و جهان**

اگر بنای آفرینش انسان و جهان را به دو بخشِ کارهای ظریف و ریزه‌کاری و بخشِ کارهای مستحکم - و به تعبیر سازندگان بناها، سفتکاری - بگذاریم، بخش اول که ظریف‌کاری ها و ریزه‌کاری ها و رشته رشته پروردن احساسات و عواطف بشر است، در اختیار زن است. گناه بزرگ تمدن مادی، تضعیف و گاهی به فراموشی سپردن این نقش است. هرجا سخن از تضعیف خانواده است، نقش این بخشِ مهم نادیده گرفته شده. هرجا سخن از بی اعتنایی به هنر مادری و هنر تربیت فرزند در آغوش پُر مهر و محبت مادر است، این نقش نادیده گرفته شده.

(بیانات در سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا(س) 1384/5/5)

ضرورت و ثمرات حضور اجتماعی

- **چند برابر شدن پیشرفت در میدان های مختلف**

در هر میدانی که بانوان مسؤولانه وارد شوند، پیشرفت در آن میدان چند برابر خواهد شد.

(بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر1376/7/30)

- **حضور زنان مساوی حضور خانواده آن ها در فعالیت های اجتماعی**

خصوصیت حضور خانمها در میدانهای مختلف این است که وقتی زن خانواده وارد میدان میشود، یعنی همسر و فرزندان او هم واردند. حضور مرد به این معنا نیست، اما حضور زن به این معناست. در هر میدانی که زن وارد شود - زنی که

خانم و کدبانوی یک خانه است - درحقیقت همه آن خانه را در آن میدان وارد می کند. حضور زنان در بخش های مختلف بسیار مهمّ است.

(بیانات در همایش بزرگ بانوان در ورزشگاه آزادی به مناسبت جشن میلاد کوثر1376/7/30)

- **مضاعف شدن نیروی انسانی فعال و متخصص**

بر اساس آیه‌ی شریفه‌ی سوره‌ی احزاب فرق نمی کند؛ چه اسلام، چه ایمان، چه قنوت، چه خشوع، چه تصدّق، چه صوم، چه صبر و استقامت، چه حفظ ناموس، چه ذکر خدا، زن و مرد در این بخشها یکسانند. فعّالیت زنان در عرصه‌ی اجتماع، فعّالیتی کاملاً مباح و روا و مطلوب و مُجاز است که با حفظ حدود اسلامی، این ها را انجام دهند و نیمی از نیروی فعّال جامعه را به جامعه تقدیم کنند. آن وقتی که در جامعه، هم مرد تحصیل می کند و هم زن، جمعیت تحصیل کرده، دو برابر آن زمانی است که فقط مردان تحصیل می کنند. آن وقتی که زنان در جامعه تدریس می کنند، معلّم در جامعه دو برابر تعداد آن وقتی است که فقط مردان تدریس می کنند. در فعّالیت سازندگی، در فعالیت اقتصادی، در طرّاحی و فکر کردن و برای امور کشور و یک شهر و یک روستا و یک مجموعه و امور شخصی خانواده مطالعه کردن، میان زن و مرد تفاوتی نیست. همه مسؤولند و همه باید انجام دهند.

(بیانات در اجتماع بانوان خوزستان1375/12/20)

- **ظهور زنان دانشمند و استاد و غلبه بر فرهنگ غلط غربی**

در عرصه‌ی مسائل سیاسی و در عرصه‌ی مسائل علمی هم کشور بحمداللّه پیشرفت فوق‌العاده‌ای داشته است. این همه زنان دانشمند، استاد در رشته‌های مختلف علمی، در علوم حوزوی، در علوم دانشگاهی - که نمونه‌ای از آنها خوشبختانه شما حضار محترم هستید که در اینجا حضور دارید - همه نشان‌دهنده‌ی موفقیت جمهوری اسلامی است. نگاه من، این نگاه است. این نگاه، دل را به آینده امیدوار میکند. ما با همین حرکت و با همین شتاب ان‌شاءاللّه پیش برویم، قطعاً خواهیم توانست بر فرهنگ غلط غربی و رائج در دنیا فائق بیائیم. باید کار کرد، باید تلاش کرد، باید دنبال‌گیری کرد. نگاه، نگاه خوشبینانه است؛ منتها این نگاه خوشبینانه نباید مانع بشود از اینکه ضعف ها را ببینیم. ما درجاتی پیش رفتیم، اما ای بسا ده برابر این ممکن بود پیش برویم. آنچه که موجب شد نتوانیم در آن حد جلو برویم، همین ضعف ها و مشکلاتی است که وجود داشته؛ که شما به بعضی از آنها اشاره کردید، و مشکلات دیگری هم وجود داشته که باید برطرف شود.

(بیانات در دیدار جمعی از بانوان نخبه1390/3/1)

قابلیت های حضور اجتماعی:

- **وجود ظرفیت نقش آفرینی زن در پیشرفت و ترقی جامعه**

زنان کشور ما بدانند که برای پیشرفت و ترقّی، هنوز خیلی جا دارند. من از بانوان کشورمان -چه خانم هایی که در حال تحصیلند؛ چه خانم هایی که فارغ‌التحصیلند؛ چه خانم هایی که در فعّالیت های سیاسی و اجتماعی و خدماتی حضور دارند؛ چه خانم هایی که در بخشهای مختلف مسؤولند و مسؤولیت هایی دارند و چه خانم هایی که در خانه‌ها هستند، اما دلشان به نور و روحیه انقلاب زنده است و محیط خانه‌ها را محیط اسلامی نگه‌می دارند - خواهش می کنم که درباره نقشِ زن مسلمان در پیشرفت جامعه خودشان، باز هم فکر کنند.

(دیدار گروهی از پرستاران1373/7/20)

- **قادر بودن زنان برای تلاش در پیشرفت های اجتماعی و اداره این جهان**

ما معتقدیم زنان در هر جامعه‌ی سالم بشری قادرند و می باید فرصت پیدا کنند که در حد سهم خود، تلاش و مسابقه‌ی خویش را در پیشرفت های علمی و اجتماعی و سازندگی و اداره‌ی این جهان به عهده بگیرند. از این جهت، میان زن و مرد هیچ تفاوتی نیست.

(بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور1368/10/26)

- **آمادگی زن در پذیرش مسیولیت در نظام اسلامی**

در میدان های سیاسی نیز، ما خانم هایی را دیده‌ایم و می بینیم که دارای قدرت تحلیل و سخنوری هستند و برای پذیرش مسؤولیت در نظام اسلامی آماده‌اند. البته این کار باز هم رو به گسترش است و باید پیش برود. در زمینه‌های علمی هم که خود شما مصداق و نمونه‌اش هستید و از قبیل شما در رشته‌های مختلف وجود دارند.

(بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور1368/10/26)

- **تامین نیمی از نیروی فعال جامعه**

فعّالیت زنان در عرصه‌ی اجتماع، فعّالیتی کاملاً مباح و روا و مطلوب و مُجاز است که با حفظ حدود اسلامی، این ها را انجام دهند و نیمی از نیروی فعّال جامعه را به جامعه تقدیم کنند.

(بیانات در اجتماع بانوان خوزستان1375/12/20)

فرض بفرمایید در بین این پنجاه میلیون جمعیت کشور ما، اگر مثلا سی میلیون یا سی و پنج میلیون انسانی هست که در سنین متناسب برای ثمر رساندن به این کشور است، طبیعتا از این سی و پنج میلیون، نصفش زنان هستند. مگر می شود از کنار این همه استعدادی که در این ها نهفته، به آسانی گذشت؟ مگر می شود این خزانه الهی را در وجود این ها نادیده بگیریم؟ در میان این ها باید دانشمند باشد؛ منتها دانش با همه عظمتش، در مقابل آن حیثیت معنوی ای که خدای متعال به زن داده چیزی نیست.

گستره های حضور اجتماعی

گستره عمومی

- **اعلام موضع سیاسی و شرکت در رای گیری، راهپیمایی و نماز جمعه و حضور در عرصه های مختلف دیگر**

ما به زنان مسلمان خودمان افتخار می کنیم. در این راهپیمایی ها، وقتی دوربین ها می رود روی چهره خانم هایی که با حجاب کامل، فرزندانشان را هم در بغل گرفته‌اند و در شرایط دشوار به راهپیمایی آمده‌اند، یا برای اعلام موضع سیاسی، یا در نماز جمعه شرکت‌کرده‌اند و یا برای کار عبادی، سیاسی به پای صندوق های رأی رفته‌اند، برای ما افتخار است. خانم هایی که در دانشگاه ها مراتب عالیه را در راه تحصیل علم به‌دست آورده‌اند و یا در کنکورهای سراسری در رشته‌های گوناگون رتبه اول و دوم شده‌اند، وقتی در جامعه ما نمود پیدا می کنند، جمهوری اسلامی سربلند می شود و افتخار می کند. این، افتخاری است برای احکام نورانی اسلام که در این دوران، این‌گونه مشغول سازندگی است و در جهانی که از همه طرف امواج تبلیغات غلط انحرافی در جریان است، زن مسلمان، با این شجاعت و استقلال رأی، خودش را می تواند نشان دهد. اینها از برکاتِ اسلام است.

(بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن1371/9/25)

- **باز بودن میدان فعالیت در تمامی عرصه برای زن به قدر توان جسمانی و نیازها وضرورت**

از نظر اسلام، میدان فعّالیت و تلاش علمی و اقتصادی و سیاسی برای زنان، کاملاً باز است. اگر کسی با استناد به بینش اسلامی بخواهد زن را از کار علمی محروم کند، از تلاش اقتصادی باز دارد، یا از تلاش سیاسی و اجتماعی بی نصیب سازد، به خلاف حکم خدا عمل کرده است. زنان به قدری که توان جسمی و نیازها و ضرورت هایشان اجازه می دهد، می توانند در فعّالیت ها شرکت کنند. آن ها هر چه می توانند، تلاش اقتصادی و سیاسی و اجتماعی کنند. شرع مقدّس، مانع نیست.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

- **حضور در بسیج و نهاد های انقلابی و فعالیت های سازندگی و اقتصادی**

در فعّالیت سازندگی، در فعالیت اقتصادی، در طرّاحی و فکر کردن و برای امور کشور و یک شهر و یک روستا و یک مجموعه و امور شخصی خانواده مطالعه کردن، میان زن و مرد تفاوتی نیست. همه مسؤولند و همه باید انجام دهند.

(بیانات در اجتماع بانوان خوزستان1375/12/20)

گستره اختصاصی

الف) اشتغال

از منظر اسلام:

- **لازم دانستن کار برای زن به صورت مشروط**

اسلام با کارکردن زن موافق است. نه فقط موافق است، بلکه کار را تا آنجا که مزاحم با شغل اساسی و مهم ترین شغل او، یعنی تربیت فرزند و حفظ خانواده نباشد، شاید لازم هم می داند.

(بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن1371/9/25)

- **عدم مانعیت اسلام برای فعالیت زنان در عرصه های مختلف**

اینکه ما بگوییم «زن را از فعالیت اقتصادی و اجتماعی ممنوع کنیم»، به استنادِ نظرِ اسلام، غلط است. اسلام چنین حرفی نگفته است.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

نظر اسلام این است که در میدان فعّالیت علمی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، نباید بر زن تحمیل و اجبار کرد؛ چنان که به سد کردن راه او هم نباید پرداخت. اگر خانم ها می خواهند وارد فعّالیتهای اجتماعی و سیاسی شوند، مانعی نیست.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

زنِ مسلمان مثل مردِ مسلمان حق دارد آنچه را که اقتضای زمان است، آن خلأیی را که احساس می کند، آن وظیفه‌ای را که بر دوش خود حس می کند، انجام دهد. چنانچه دختری مثلاً مایل است پزشک شود، یا فعالیت اقتصادی کند، یا در رشته‌های علمی کار کند، یا در دانشگاه تدریس کند، یا در کارهای سیاسی وارد شود، یا روزنامه‌نگار شود، برای او میدان ها باز است. به شرط رعایت عفّت و عفاف و عدم اختلاط و امتزاج زن و مرد، در جامعه‌ی اسلامی میدان برای زن و مرد باز است. شاهد بر این معنا، همه‌ی آثار اسلامی است که در این زمینه‌ها وجود دارد و همه‌ی تکالیف اسلامی است که زن و مرد را به طور یکسان، از مسؤولیت اجتماعی برخوردار می کند. اینکه می فرماید: «من اصبح لا یهتم بامور المسلمین فلیس بمسلم»، مخصوص مردان نیست؛ زنان هم باید به امور مسلمانان و جامعه‌ی اسلامی و امور جهان اسلام و همه‌ی مسائلی که در دنیا می گذرد، احساس مسؤولیت کنند و اهتمام نمایند؛ چون وظیفه‌ی اسلامی است.

(بیانات در اجتماع بانوان خوزستان1375/12/20)

الویت شغلی برای زن

- **پزشکی و اقسام رشته های پزشکی**

البته، من این نکته را در همین جا بگویم که رشته‌ی پزشکی - نه فقط زنان - برای خانم ها از اولویت برخوردار است؛ زیرا ما که به وجود یک فاصله‌ی ارتباطی و آمیزشیِ اجتماعی بین زن و مرد معتقدیم و تأکید داریم که نباید اختلاط بی قیدوشرط بین زن و مرد باشد و معتقد به حجاب - به معنای کامل و واقعی کلمه - هستیم، نمی توانیم در مسأله‌ی پزشکی بی تفاوت باشیم. یعنی به همان تعداد که پزشک مرد داریم، به همان تعداد هم پزشک زن لازم داریم. بگذاریم زن ها برای مراجعات پزشکی خود، به طبیب زن مراجعه کنند و هیچ لزومی ندارد که ما این فاصله را برنداریم. بایستی کاری بکنیم که زن ها بتوانند بدون هیچ گونه مشکلی، به طبیب مراجعه کنند و آن طبیب هم طبیب زن باشد.

بعضی از خانم ها خیال می کردند که اگر زن در رشته‌ی زنان درس می خواند، بایستی فقط در زمینه‌ی بیماری های ویژه‌ی زنان و مسأله‌ی زایمان درس بخواند؛ درحالی که این طور نیست و خانم ها موظفند که انواع و اقسام رشته‌های تخصصی پزشکی - مثل قلب و داخلی و اعصاب و... - را دنبال کنند. این، فریضه است.

(بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور1368/10/26)

- **فعالیت قرآنی**

امیدواریم خداوند متعال به شماها توفیق بدهد. من از همه‌ی خانم های محترم، بانوان گرامی که در بخش های مختلف کشور در کار قرآنی فعالند، صمیمانه تشکر می کنم. و حضور شماها در عرصه‌ی کار قرآنی، به جامعه‌ی زن کشور الهام خواهد داد و زنان کشور ما - یعنی نیمی از جمعیت - را انشاءاللّه به قرآن متمایل خواهد کرد. و اگر زنها با قرآن مأنوس بشوند، بسیاری از مشکلات جامعه حل خواهد شد؛ چون انسانهای نسل بعد در دامن زن پرورش پیدا می کند و زنِ آشنای با قرآن و مأنوس با قرآن و متفاهم با مفاهیم قرآن، خیلی می تواند در تربیت فرزند تأثیراتی داشته باشد و امیدواریم انشاءاللّه به برکت این حرکت عظیم شماها، فردای جامعه‌ی ما به مراتب از امروز قرآنی تر باشد.

(بیانات در دیدار بت جمعی از بانوان قران پژوه کشور1388/7/28)

- **فعالیت علمی**

اگر خانم ها می خواهند وارد فعّالیت های اجتماعی و سیاسی شوند، مانعی نیست. البته فعّالیت علمی، خیلی خوب است و بر سایر فعّالیت ها ترجیح دارد.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

الزامات حضور اجتماعی و اشتغال زن

- **کار و شغل کار و شغل نباید با کرامت و ارزش معنوی انسانی زن در تنافی باشد**

یک کشور که نمی تواند از نیروی کار زنان در عرصه‌های مختلف بی نیاز باشد! اما این کار نباید با کرامت و ارزش معنوی و انسانی زن منافات داشته‌باشد. نباید زن را تذلیل کنند و او را وادار به تواضع و خضوع نمایند. تکبر از همه انسان ها مذموم است، مگر از زنان در مقابل مردان نامحرم! زن باید در مقابل مرد نامحرم متکبّر باشد. «فلا تخضعن بالقول»؛ در حرف‌زدن مقابل مرد نباید حالت خضوع داشته‌باشد. این، برای حفظ کرامت زن است. اسلام این را می خواهد و این الگوی زن مسلمان است.

(بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن1371/9/25)

- **لظمه نزدن به پیوند زناشویی**

بعضی از ما می پرسند: شما موافقید زن ها بروند و کار کنند؟ ما می گوییم: البته، ما با بیکاری خانم ها مخالفیم؛ زن باید کار کند. البته کار دو جور است: یکی کار داخل خانه است و یکی کار بیرون خانه، هر دو کار است؛ اگر کسی استعداد دارد در کارهای مربوط به بیرون منزل، باید انجام بدهد، خیلی هم خوب است. منتها یک شرط دارد، باید جوری باشد که این اشتغال حتی در داخل خانه به پیوند زن و شوهر لطمه نزند. بعضی از خانم ها هستند که خودشان را از صبح تا شب می کشند، بعد که به خانه می آید، حوصله یک لبخند زدن به او را ندارند. این بد است.

(خطبه عقد مورخه 1372/11/12)

- **رعایت حدود و احکام الهی و اخلاق معاشرتی**

اما اینجا، آن مرز بین زن و مرد وجود دارد. معنای آن مرز هم این نیست که زنان و مردان در یک محیط تحصیل نکنند، در یک محیط عبادت نکنند، در یک محیط کار نکنند و در یک محیط خرید و فروش نکنند - که این قبیل موارد، فراوان است - بلکه معنایش این است که حدّ و حدودی در اخلاق معاشرتی خودشان قائل باشند. و این کار بسیار خوبی است. زن در اینجا حجاب خودش را حفظ می کند.

(دیدار گروهی از پرستاران1373/7/20)

امروز بحمداللّه زنان ما در میدان های گوناگونی پیشرفت داشته‌اند. نباید زنان و دختران را از تحصیل علم باز داشت؛ باید کمک کرد تا تحصیل کنند و معرفت و بصیرت پیدا نمایند. زنان می توانند در همه‌ی مسائل، دوشادوش مردان باشند؛ البته باید حدود الهی و احکام الهی حفظ بشود.

(بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر1370/10/11)

- **عدم ممانعت با بچه داری و متناسب بودن با توان جسمانی و شوق وعلاقه آن ها**

اینکه ما بگوییم «زن را از فعالیت اقتصادی و اجتماعی ممنوع کنیم»، به استنادِ نظرِ اسلام، غلط است. اسلام چنین حرفی نگفته است. اما از آن طرف، این را هم که زن را مجبور به انجام کارهای سنگین و تلاش های دشوار اقتصادی، اجتماعی یا سیاسی کنند، اسلام توصیه نکرده است. نظر اسلام، یک نظر میانه است. یعنی زن اگر فرصت و فراغت داشته باشد، بچه‌داری مانع او نگردد، شوق و علاقه و نیرو و توان جسمانی داشته باشد و بخواهد وارد فعالیت های اجتماعی، سیاسی یا اقتصادی شود، مانعی ندارد. اما اینکه او را مجبور کنند و بگویند باید حتماً شغلی بپذیری، روزی فلان قدر کار کنی تا با درآمد آن بتوانی در تأمین هزینه خانوار، سهمی به عهده بگیری، نه. این را هم اسلام از زن نخواسته است. این را هم یک نوع تحمیل بر زن به حساب می آورد.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

- **عدم تحمیل کار سنگین**

چون از لحاظ جسمانی زن ظریف تر از مرد است، لذا ضرورت هایی دارد. تحمیلِ کار سنگین بر زن، ظلم به زن است. اسلام این را توصیه نمی کند؛ چنان که منع هم نمی کند.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

- **رعایت عفت و عفاف و عدم اختلاط و امتزاج با مردان**

چنان چه دختری مثلاً مایل است پزشک شود، یا فعالیت اقتصادی کند، یا در رشته‌های علمی کار کند، یا در دانشگاه تدریس کند، یا در کارهای سیاسی وارد شود، یا روزنامه‌نگار شود، برای او میدان ها باز است. به شرط رعایت عفّت و عفاف و عدم اختلاط و امتزاج زن و مرد، در جامعه‌ی اسلامی میدان برای زن و مرد باز است. شاهد بر این معنا، همه‌ی آثار اسلامی است که در این زمینه‌ها وجود دارد و همه‌ی تکالیف اسلامی است که زن و مرد را به طور یکسان، از مسؤولیت اجتماعی برخوردار می کند. اینکه می فرماید: «من اصبح لا یهتم بامور المسلمین فلیس بمسلم»، مخصوص مردان نیست؛ زنان هم باید به امور مسلمانان و جامعه‌ی اسلامی و امور جهان اسلام و همه‌ی مسائلی که در دنیا می گذرد، احساس مسؤولیت کنند و اهتمام نمایند؛ چون وظیفه‌ی اسلامی است.

(بیانات در اجتماع بانوان خوزستان1375/12/20)

- **پرهیز از ملعبه شدن به وسیله دیگران در مسایل شهوانی و جنسی**

امروز شما زنان، سنگربان ارزش های اسلامی در مقابل وضع جاهلی دنیای غرب هستید. شما هستید که دارید از این حصار مستحکم فرهنگ اسلامی محافظت می کنید. درعلم، درفرهنگ، درسیاست و در همه چیز، زن باید پرورش اسلامی پیدا کند؛ در میدان های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی و همه جا برود و پیشتاز باشد؛ اما در مسائل شهوانی و جنسی، ملعبه‌ی دست این و آن نشود؛ این حرف ماست.

در مکتب اسلام، حفاظ و حجابی بین زن و مرد وجود دارد. این به معنای آن نیست که زنان، عالم جداگانه‌یی غیر از عالم مردان دارند؛ نه، زنان و مردان در جامعه و در محیط کار، با هم زندگی می کنند؛ همه جا با هم سر و کار دارند؛ مشکلات اجتماعی را با هم حل می کنند؛ جنگ را با هم اداره می کنند و کردند؛ خانواده را با هم اداره می کنند و فرزندان را پرورش می دهند؛ اما آن حفاظ و حجاب در بیرون از محیط خانه و خانواده حتماً حفظ می شود. این، آن نکته‌ی اصلی در الگوسازی اسلامی است.

(دیدار با جمع کثیری از پرستاران1370/8/22)

- **رعایت حساسیت های اسلامی نسبت به روابط و نوع اختلاط مرد وو زن و حفظ حد و مرزها در روابط**

در عرصه‌ی این فعّالیت ها، اسلام حدودی را معیّن کرده است که این حدود، مربوط به زن و اجازه داشتن او برای فعّالیت نیست؛ مربوط به اختلاط زن و مرد است که اسلام روی این مسأله حسّاسیت دارد. اسلام معتقد است که مرد و زن باید یک مرزبندی میان خودشان در همه جا - در خیابان، در اداره، در تجارت خانه - داشته باشند. میان زن و مرد

مسلمان، حجاب و مرزی معیّن شده است. اختلاط و امتزاج زن و مرد، مثل اختلاط و امتزاج مردان با هم و زنان با هم نیست. این را باید رعایت کنند. هم مرد باید رعایت کند و هم زن باید رعایت کند. اگر این حسّاسیتِ اسلام نسبت به روابط و نوع اختلاط مرد و زن رعایت شود، همه‌ی کارهایی که مردان می توانند در عرصه‌ی اجتماعی انجام دهند، زنان هم - اگر قدرت جسمانی و شوق و فرصتش را داشته باشند – می توانند انجام دهند.

(بیانات در اجتماع بانوان خوزستان1375/12/20)

- **احساس حضور اسلام در محیط کار**

طوری شود که در محیط کار، اسلام حسّ شود. نه مثل دوران طاغوت که انسان وقتی به داخل محیطی می رفت، احساس می کرد در آن محیط، همه چیز ضدّ اسلام است. به یک مسلمان و به یک آدم متدیّن که می رسیدند، نگاه ها از روی بغض، از روی سردی و از روی بی اعتنایی بود. رفتار زنان؛ پوشش زنان؛ برخورد مردان؛ جلف‌گری هایی که گاهی بعضی از مردان و زنان می کردند؛ همه چیز غیر اسلامی بود. نقطه مقابل آن، فضای اسلامی است؛ به نحوی که وقتی انسان وارد اداره‌ای می شود، نگاه کند ببیند آثار اسلام همه جا پیداست. وقت ظهر می شود، مردم می روند نماز. مُراجع که می‌آید، با او با چهره بشّاش برخورد می کنند؛ کارش را انجام می دهند و حدود اسلامی را رعایت می کنند. زنان با پوشش مناسب می آیند. مردان و زنان ارتباطات و برخوردشان در داخل اداره، متین و محترمانه است. این محیط، اسلامی است. شما باید کاری کنید که محیط، این‌گونه شود. با عواملی که محیط را از شکل اسلامی خارج می کنند، مقابله کنید. با گفتار، با سخنرانی، با پخش جزوات مناسب، با تذکّرات به جا، با امر به معروف و نهی از منکر؛ که وظیفه شما در داخل محیط کارهای تان و در همه جاهاست. با این روش ها، کاری کنید که فضا، فضای اسلامی شود. یعنی هر کس وارد این اداره شد، وارد این شرکت دولتی شد، وارد این کارخانه شد، احساس کند اینجا جای مسلمانان است، و محیط، اسلامی است. این وظیفه عمده شماست و همه موظّفند در این وظیفه به شما کمک کنند.

(بیانات در دیدار اعضای انجمن های اسلامی ادارات،کارخانه ها و بیمارستان های سراسر کشور1371/6/4)

ب) علم آموزی

علم آموزی زن از منظر اسلام

- **عدم تفاوت بین دختر و پسر در مسئله علم آموزی**

من به خانواده‌ها توصیه می کنم که اجازه دهند دخترهایشان درس بخوانند. مبادا پدر و مادری، از روی تعصّبِ دینی، خیال کنند که باید جلوِ دختر را بگیرند تا تحصیلات عالیه نکند! نه؛ دین چنین چیزی نگفته است. دین، برای تحصیل علم، میان دختر و پسر فرقی نمی گذارد. اگر پسر شما تحصیلات عالیه می کند، بگذارید دختر شما هم به تحصیلات عالیه بپردازد.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

- **وجوب علم آموزی برای زن و مرد**

تکلیف برای زن ها، بیشتر از مردهاست؛ اگر چه در جامعه‌ی ما، آموزش رشته‌های مختلف علوم که برای ساختن این جامعه لازم می باشد، برای همه فریضه است. آن کسانی که بتوانند، حقیقتاً امروز از آن روزهایی است که کسب علم فریضه‌ی شرعی است؛ علاوه بر این که فریضه‌ی اجتماعی هم است.
کسب علم فقط یک امتیاز نیست که کسی بخواهد به جایی برسد و شغل پُردرآمدی داشته باشد؛ مسأله این است که کسانی که می توانند درس بخوانند، واجب است که درس بخوانند و تخصص ها را پیدا کنند.

(بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور1368/10/26)

ضرورت علم آموزی زن

- **مشارکت در سازندگی کشور**

ما باید برای حرکت و تلاش در راه خدا، خود را آماده نگه داریم. در این جهت، زن و مرد هم فرقی نمی کند؛ مردان هم موظفند، زنان هم موظفند؛ مردان هم باید علم و دانش را تحصیل کنند، زنان هم باید علم و دانش را تحصیل کنند؛ مردان

هم باید تا آن‌جا که می توانند و در هر نقطه‌یی که می توانند، در راه سازندگی کشور تلاش کنند، زنان هم باید در راه سازندگی کشور - و بخصوص سازندگی نسل نو و تربیت اسلامی او - تا آن‌جا که می توانند، تلاش کنند.

(بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر1370/10/11)

- **واقف شدن به شأن خود و آگاهی نسبت به تبلیغات بی پایه و اساس استکبار جهانی نسبت به زن**

اگر پسر شما تحصیلات عالیه می کند، بگذارید دختر شما هم به تحصیلات عالیه بپردازد. بگذارید دختران جوان ما درس بخوانند، علم بیاموزند، آگاهی پیدا کنند، به شأن خودشان واقف شوند و قدر خود را بدانند، تا بفهمند که تبلیغات استکبار جهانی در خصوص زن، چقدر بی پایه و اساس و پوچ است. در سایه سواد، می شود این ها را فهمید.

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

- **عامل برای کنترل رفتار و تطبیق آن با حق وحقیقت و خوبی و پرهیز از تقلید و غرب گرایی**

کسی که معلومات داشته باشد، می تواند رفتار خود را کنترل کند و آن را با هر چه حقّ و حقیقت و خوب است، تطبیق دهد. بنابراین، در میدان علمی، همه راه های فعّالیت باید برای زنان باز باشد. دختران، حتّی در روستاها هم درس بخوانند. توصیه من به پدران و مادران این است که بگذارند دختر بچه‌هایشان به مدرسه بروند و سواد بیاموزند. اگر آن ها استعداد دارند و مایلند پس از طیّ مراحل ابتدایی به تحصیلات عالیه و دانشگاهی بپردازند، ممانعت نکنید. بگذارید در جامعه اسلامی ما آن ها جزو انسان های با سواد و دارای معلومات شوند

(بیانات در جمع بانوان ارومیه1375/6/28)

- **نیازمندی جامعه به تحصیل دختران**

زنان می توانند تحصیلات عالیه کنند.بعضی ها خیال می کنند که دختران نباید تحصیل کنند. این اشتباه و خطاست.دختران باید در رشته هایی که برای آن ها مفید است و به آن علاقه و شوق دارند، تحصیل کنند. جامعه، به تحصیلات دختران هم نیازمند است؛هم چنان که به تحصیلات پسران نیازمند است.

الزامات علم آموزی و محیط تحصیل برای زنان

- **حفظ حدود الهی و احکام**

اگر این قشر عظیم از ملت ایران - یعنی زنان - دوشادوش مردان، با حفظ حدود اسلامی، علم و فن و کارهای شایسته‌ی یک مسلمان را فرا بگیرند و عمل بکنند، یقیناً موفقیت بیشتر خواهد بود.

(بیانات در اجتماع بزرگ مردم بوشهر1370/10/11)

- **دارا بودن امنیت اخلاقی و فکری در محیط تحصیل**

محیط تحصیل باید سالم باشد،هم برای پسر و هم برای دختر.دانشگاه باید برای فرزندان مردم امنیت داشته باشد؛چه دختر چه پسر. کوچه و خیابان باید از لحاظ ناموسی و اخلاقی امنیت داشته باشد؛چه برای دختران چه برای پسران؛ فرق نمی کند. در صورتی که این امنیت حاصل شود، آن وقت در محیطی امن، در کوچه و بازار امن، در دانشگاه امن، در دبیرستان انجا که امنیت اخلاقی و فکری تامین شده است –و مسؤولان و پدران و مادران باید آن را تأمین کنند- دختر مسلمان، پسر مسلمان، مرد مسلمان، زن مسلمان می توانند فعالیت خودشان را بکنند.

- **تاسیس دانشگاه هایی مخصوص زنان**

شنیدم که زمزمه و صحبت این هست که ان‌شاءاللّه دانشگاهی مخصوص زنان به وجود بیاید؛ یعنی استاد و مدیر و دانشجو و حتّی کادر اداری هم همه زن باشند؛ بخصوص در دانشگاه های پزشکی. این، فکر بسیار خوبی است. من همین‌طور که با یک نظر دورادور نگاه می کنم، بدون این‌که درست جوانب قضیه را رسیده باشم - چون فرصت این کار را نداشته‌ام – می بینیم که اجمالاً این کار با آن هدف های کلی و ارزشی حرکت زن در جامعه‌ی ما کاملاً متناسب و خیلی خوب است. امیدوارم که ان‌شاءاللّه موفق و مؤید باشید.

(بیانات در دیداربا اعضای شورای عالی فرهنگی، اجتماعی زنان1370/10/4)

- **ایجاد محیط اسلامی برای تحصیل**

محیط دانشگاه ها بسیار مهمّ است. در محیط دانشگاه ها، خانم های دانشجو و استاد باید بکوشند روحیه و فرهنگ اسلامی را ترویج کنند. اجازه ندهید به کسانی - اگر خدای نکرده در دانشگاه های کشور هستند - که نسبت به حجاب اسلامی یا زنان و دانشجویان دخترِ مسلمان بی احترامی کنند. اجازه ندهید که این ها بتوانند افکار فاسد را منتشر کنند. محیط دانشگاه باید محیط اسلامی باشد؛ محیطی برای رشد انسان طراز اسلام؛ انسانی که الگویش فاطمه زهرا سلام‌اللّه‌علیهاست. و این، برای آینده کشور فوق‌العاده مهم است.

(بیانات در دیدار گروهی از بانوان به مناسبت فرخنده میلاد حضرت زهرا(س) و روز زن1371/9/25)

ثمرات علم آموزی زن

- **مایه افتخارات برای جمهوری اسلامی و پیشرفت زن**

خانم های باسوادِ مسلمانِ مؤمنِ درس خوانی که یا مشغول تحصیلند و یا در دانشگاه ها بهترین علوم را دربالاترین مدارج تدریس می کنند، زیادند و این برای نظام اسلامی مایه افتخار است. خانم هایی هستند که بحمدللّه بالاترین تخصّص ها را در پزشکی و در علوم گوناگون - در زمینه علوم انسانی، در زمینه علوم تجربی و در زمینه علومِ گوناگونِ دیگر دارند. خانم هایی هستند که در زمینه علوم دینی پیشرفت کرده و به مراتب بالا رسیده‌اند. یک روز یک خانم بزرگوار در ایران - در اصفهان - بود، به نام «بانوی اصفهانی» که خانم بسیار عالی‌مقامی بود. مجتهده و عارف و فقیه بود. اما فقط او بود. امروز، بحمداللّه دختران جوانی که در آینده نه چندان دور به مقامات عالی علمی، فقهی و فلسفی می رسند، بسیارند. این ها افتخار نظام اسلامی هستند؛ و پیشرفت زن یعنی این.

- **کم تر دچار ابتذال شدن**

شما خانمی را فرض کنید که در حد اعلای دانش باشد، اما در مسائل انسانی و در ارتباطات انسانیش به عنوان یک جنس از دو جنس، دچار ابتذال باشد؛ شما خیال می کنید این فرد ارزشی دارد؟ البته خانمی که دانشمند باشد، به یک شکل، کمتر دچار این ابتذالات می شود - یکی از آفات بی سوادی همین است که زنان را قدری بیشتر از این ها به ابتذال می کشاند - لیکن حد ابتذال، یک حد محدودی نیست.

خانمی باشد، ولو در حد بالای علمی، اما اگر قدر آن گوهر انسانی ای که در او عزیز است - کمااین‌که در مرد هم آن گوهر عزیز است و زن و مرد تلاش می کنند، علم و حکمت می آموزند، تا آن را در خودشان متجلی کنند - پوشیده و مغفولٌ‌عنه بماند و مورد بی توجهی و بی احترامی قرار بگیرد، چه ارزشی دارد؟ باید گوهر انسانی در زن و مرد رشد پیدا کند؛ این یک مسأله‌ی ارزشی است.

(بیانات در دیداربا اعضای شورای عالی فرهنگی، اجتماعی زنان1370/10/4)

- **نشان دادن پیام جهانی اسلام به زنان دنیا**

من می خواهم بگویم که شما خانم ها برای دنیا پیامی دارید. این پیام را دقیق و مسجل کنید و به دنیا بدهید. پیام هم فقط پیام زبانی و شفاهی و کتبی نیست؛ بلکه بیشتر پیام عملی است. زن های ایران، بخصوص کسانی که در رشته‌های گوناگونِ دانش و در چارچوب اسلام و احکام اسلامی و مهمتر از همه مسأله‌ی حجاب توانسته‌اند حرکت بکنند، بایستی به زنان و دختران و دانشجویان زن دنیا عملاً تفهیم کنند که علم به معنای بیبندوباری نیست و لازمه‌ی تحصیل علم، بی قیدی نسبت به موازین اخلاقی در مورد معاشرت زن و مرد نیست؛ بلکه میتوان با رعایت کامل این موازین، علم را هم تحصیل کرد و به جاهای بالایی رسید و وجود شما می تواند به عنوان یک نمونه از پیام جهانی اسلام نشان داده بشود.

(بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور1368/10/26)

- **عامل برای ایجاد اثرات عظیم در دنیا و کسب آبرو برای انقلاب**

خیلی پدیده‌ی عظیم و مبارکی است. هزاران عالم، پژوهشگر، فقیه و فیلسوف در حوزه‌های علمیه‌ی خواهران تربیت شوند؛ این چه حرکت عظیمی خواهد بود. ببینید نگاه دنیای مادی نسبت به پدیده‌ی زن و جنس زن چه نگاه بدی است، چه نگاه تحقیرآمیزی است، چه نگاه منحرفانه‌ای است. حضور دانشمندان اسلامی زن در عرصه‌های مختلف - مثل حضور دانشمندان فرزانه و فهمیده‌ی دانشگاهی زن که متدین و متشرع هستند - اثرات بسیار عظیمی را در دنیا می گذارد؛ برای انقلاب آبروست. بانوان باید خوب درس بخوانند. البته هدف نهائی درس‌خواندن بانوان، تنها مجتهد شدن یا فیلسوف شدن نیست - ممکن است عده‌ای علاقه‌اش را داشته باشند، استعدادش را داشته باشند، وقتش را داشته باشند، عده‌ای هم نه - آشنائی با معارف اسلامی و قرآنی است که می تواند برای خود آنها و برای دیگران مورد استفاده قرار بگیرد.

(بیانات در دیدار طلاب، فضلاو اساتید حوزه علمیه قم1389/7/29)

- **جبران عقب ماندگی ها**

مرد باید به زن کمک کند تا عقب ماندگی هایی را که در جامعه ما دارند جبران کند. البته مراد از این عقب افتادگی ها آن چیزهایی نیست که امروز به تقلید از فرنگی ها در جامعه ی ما مطرح می شود. بلکه مراد معرفت است.مراد تحصیلات است. مراد پیدا شدن روح اندیشه و تامل و فکر در زن است. مراد این هاست که هرچه مرد بتواند باید در این زمینه به همسرش کمک کند. اگر زن می خواهد کاری انجام بدهد یا در فعالیت های اجتماعی سهیم باشد، در حد اقتضای وضع زندگی خانوادگی مانع او نشود.

(خطبه عقد مورخه1375/2/10)

اولویت های علم آموزی زنان

- **آشنایی با معارف دینی و انسانی**

اگر یک روز محیط های تحصیلی، محیط های ناسالمی بود، امروز بحمداللّه در دوران اسلامی آن گونه نیست. باید اجازه بدهند که دختران درس بخوانند، مطالعه کنند، کتاب بخوانند، با معارف دینی و با معارف انسانی آشنا شوند و ذهن و مغزشان قوّت و قدرت پیدا کند. این، کارِ بسیار لازمی است که باید انجام گیرد.

- **کسب علم و تخصص در رشته پزشکی**

کسب علم فقط یک امتیاز نیست که کسی بخواهد به جایی برسد و شغل پُردرآمدی داشته باشد؛ مسأله این است که کسانی که می توانند درس بخوانند، واجب است که درس بخوانند و تخصص ها را پیدا کنند. کسب علم و تخصص در رشته‌ی پزشکی - مثل بقیه‌ی رشته‌ها - برای مردها واجب است؛ اما برای زن ها واجب تر می باشد؛ چون زمینه‌ی کار در میان خانم ها کمتر است. به نسبت تعداد زنان در جامعه، ما پزشک زن کمتر داریم. بنابراین از نظر اسلام، این مسأله یک مسأله‌ی حل‌شده است و جامعه‌ی ما باید پیش برود.

(بیانات در دیدار با گروهی از بانوان پزشک سراسر کشور1368/10/26)